

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародної економіки
Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

МАТЕРІАЛИ
круглого столу та студентської науково-практичної
конференції

**«ТУРИСТИЧНИЙ ТА ГОТЕЛЬНО-
РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС:
СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ДЛЯ УКРАЇНИ»**

12 квітня 2018 року

м. Одеса

Одеса – 2018

УДК 338.488.2:640.4

L 83

P 58

*Рекомендовано до видання Вченою радою факультету міжнародної економіки
Одеського національного економічного університету
(протокол № 9 від 24 квітня 2018 року)*

Редакційна колегія:

Герасименко В. Г. – к.е.н, проф., завідувач кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу ОНЕУ;

Галасюк С. С. – к.е.н., доцент кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу;

Нездоймінов С. Г. – к.е.н., доцент кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу;

Семенов В. Ф. – д.е.н., професор кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу;

Лебедєв І. В. – д.е.н., доцент кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу;

Михайлюк О. Л. – к.е.н., доцент кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу;

Давиденко І. В. – к.е.н., доцент кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу;

Іванов А. М. – к.е.н., доцент кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу.

Дане видання містить матеріали круглого столу та тези доповідей учасників студентської науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід на перспективи розвитку для України» (12 квітня 2018 року, м. Одеса).

Крім доповідей учасників круглого столу у збірник увійшли матеріали секцій конференції: «Сучасні тенденції розвитку туристичного та готельно-ресторанного бізнесу», «Організаційно-економічні аспекти функціонування підприємств сфери туризму та гостинності», «Регіональні проблеми розвитку туристичного та готельно-ресторанного бізнесу», «Управління туристичним та готельно-ресторанним бізнесом: історія та сучасність», «Використання сучасних інструментів маркетингу в туристичному та готельно-ресторанному бізнесі», «Рекреаційний та екологічний аспекти розвитку туристичного та готельно-ресторанного бізнесу», «Впровадження інноваційних технологій у сучасному туристичному та готельно-ресторанному бізнесі».

Видання призначене для науковців, практиків, викладачів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів за спеціальностями «Туризм» та «Готельно-ресторанна справа».

Усі матеріали публікуються в авторській редакції.

Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України: Матеріали круглого столу та студентської науково-практичної конференції (м. Одеса, 12 квітня 2018 р.) / Одеський національний економічний університет. – Одеса: ОНЕУ, 2018. – 678 с.

© Одеський національний економічний університет, 2018

© Колектив авторів, 2018

ГОСПОДАРСТВА ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	
Корецький К. О.	
РОЗВИТОК КВЕСТ-ЕКСКУРСІЙ ЯК ПЕРСПЕКТИВНА НІША КВЕСТ-АТРАКЦІЙ.....	379
Лисяна В. О.	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ БАЗИ В МЕЖАХ АГРОМАРШРУТУ В ОПШНІ.....	384
Мисяк О.М.	
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДЕСТИНАЦІЙ ЕТНІЧНОГО ТУРИЗМУ В ГІРСЬКИХ РАЙОНАХ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	390
Мушинська Ю. А.	
ГЕОРЕКРЕАЦІЙНІ ФЕНОМЕНТИ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ ЯК РЕСУРС РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНІ.....	393
Никига О. В.	
ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ СТАЦІОНАРНИХ ПІЗНАВАЛЬНИХ ТУРІВ (НА ПРИКЛАДІ МІСТА ЛЬВОВА).....	396
Павлишина М. В.	
РОЗВИТОК ДІЛОВОГО ТУРИЗМУ В РЕГІОНАХ СВІТУ	399
Пилипенко А. О.	
ОРГАНІЗАЦІЯ ОГЛЯДОВОЇ ЕКСКУРСІЇ З МАЙСТЕР-КЛАСОМ.....	403
Пухка А. С.	
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	408
Сініцин Г. І.	
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ	412
Соболева Н. В.	
АНАЛІЗ КОНКУРЕНТНИХ ПОЗИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	417
Чуприна А. С.	
ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ ЯК НАЙБІЛЬШ ПЕРСПЕКТИВНИЙ РЕГІОН ДЛЯ РОЗВИТКУ ЕНОГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	422
Шашкіна О. О.	
ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ДІЛОВОГО ТУРИЗМУ В РЕГІОНАХ СВІТУ	428

СЕКЦІЯ 4.

УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИМ БІЗНЕСОМ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

Бановська К. О.	
СУЧАСНІ ФОРМАТИ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	433
Брянська Н. М.	
УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПОСЛУГ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	437
Васильєва К. О.	
ФРАНЧАЙЗИНГ В РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ УКРАЇНИ	441
Вілюгіна А. С.	
МІЖНАРОДНІ ГОТЕЛЬНІ МЕРЕЖІ: ПЕРЕВАГИ СТВОРЕННЯ ТА ПРИЧИНИ НЕРОЗВИНЕНОСТІ В УКРАЇНІ	445
Волошина К. В.	
ПРОБЛЕМИ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	449

РОЗВИТОК КВЕСТ-ЕКСКУРСІЙ ЯК ПЕРСПЕКТИВНА НІША КВЕСТ-АТРАКЦІЙ

Як показує практика, організація тематичних атракцій може бути важливою складовою туристичного бренду міста. Заслуговує на увагу новий тренд в системі розваг – квест-атракції. Умовно до переліку квест-атракцій можна віднести класичний квест, квесторії, ескейп-руми, квест-перформанси, квест-екскурсії, квест-заклади ресторанного господарства та квест-засоби розміщення (рис. 1) [3].

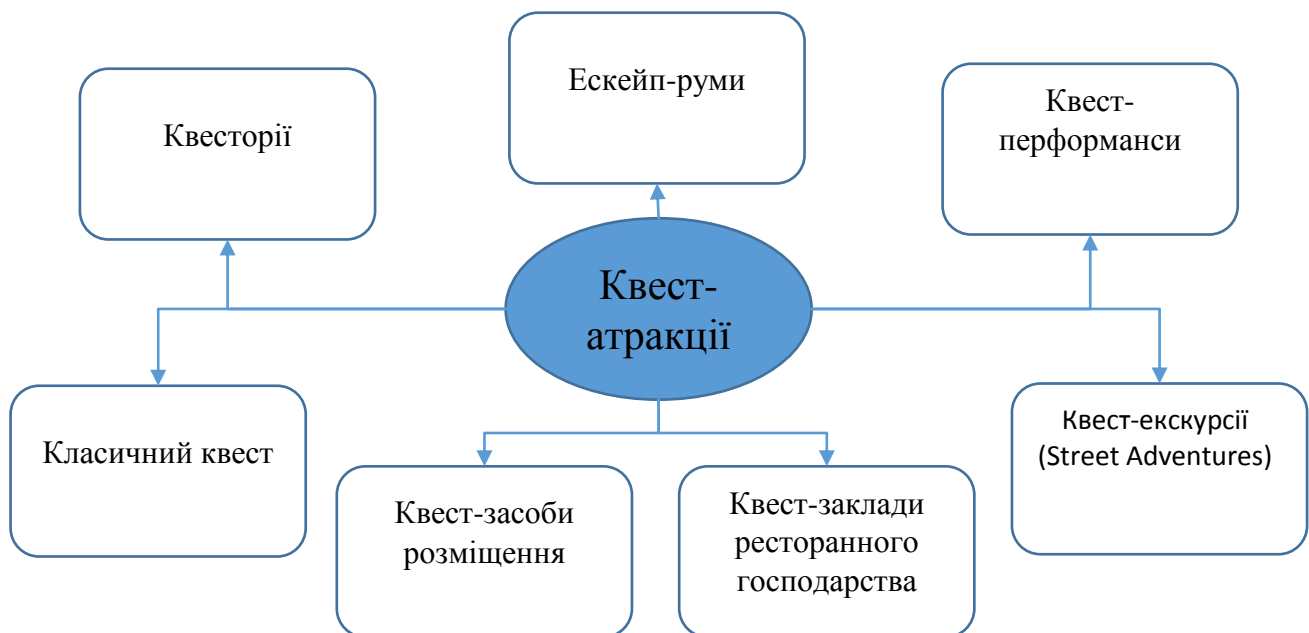

Рис. 1 Різновиди квест-атракцій

До класичного квесту відносять гру, у якій індивідуальним учасникам, чи команді необхідно виконати різні завдання за обмежений час [5].

За період становлення квестів виокремлюють декілька їхніх напрямків:

- фотоекстрим, фотополювання, відеополювання: завданням є зробити необхідні фото чи відео зйомки;
- кешинг, точки, схованки: з обмеженням по часу чи без нього потрібно знайти місця за наданими координатами, об'єкт пошуку – скарб;

- мозковий штурм: нагадує «Що? Де? Коли?»;
- мокрі війни.

Категорію «квест-екскурсія» можна трактувати як форму проведення екскурсії, і як рекреаційний вид діяльності, тобто своєрідний синтез двох понять «екскурсія» і «квест». Запропоноване визначення Цимбаліст О. Ю. та Нездойміновим С. Г., можна сформулювати наступним чином. Квест-екскурсія – це цілеспрямований і запрограмований наочний процес пізнання суб'єктом навколишнього світу, побудований на об'єднанні зоровий, слухових і інших вражень за допомогою спостереження, активного спілкування з іншими суб'єктами і рішення логічних задач під керівництвом екскурсовода, тривалістю не більше 24 годин без здійснення ночівлі [2].

Квест-екскурсії відносно нове поняття, але вже виокремились певні типи їх проведення (рис. 2). Перед початком квест-екскурсії, учасникам необхідно зібрати команду з своїх друзів, рідних, знайомих або потрапити в уже існуючу команду. Команда, визначається з назвою і вибирає капітана. Отримує список завдань, виконуючи які, учасники просуваються по маршруту, знайомлячись з фактами і матеріалами по темі екскурсії.

Квест-екскурсії різняться за рівнем складності. Так, існують квести: для дорослих, молоді, школярів; квести для початківців і досвідчених учасників.

Квест-екскурсії можуть бути пішохідними або проводитися з використанням різних видів транспорту: автомобільного, велосипедного. Для активного і екстремального відпочинку проводяться квести для екскурсантів на скандинавських палицях, рафтинг-квести і ролер-квести. Учасникам квесту забороняється користуватися будь-яким іншим транспортом, не передбачених програмою квест-екскурсії.

Різної може бути і форма видачі завдань. Екскурсійний квест може проводитися у формі:

- квест-екскурсії з безпосередньою участю екскурсовода. У цьому випадку кожне завдання екскурсовод (провідний, аніматор) видає особисто;

– безособової квест-екскурсії. У цьому випадку учасники отримують на руки відразу весь пакет-легенду (квест-маршрут);

– квест-екскурсії з дистанційною видачею завдань. У цьому випадку учасники отримують завдання за допомогою смартфона / планшета, або виробляють пошук заданої точки з за допомогою GPS-навігатора (мобільні квести, екскурсійний геокешинг).

Класифікація квест-екскурсій			
За змістом	За рівнем складності	За способом пересування	За формою проведення
Оглядові	Для дітей	Пішохідні	З екскурсоводом
Історичні	Для дорослих	Автомобільні	З повним пакетом завдань
Мистецтвознавчі	Для школярів	Велосипедні	З дистанційним отриманням завдань
Літературні	Для початківців	Рафтингові	
Архітектурні	Для досвідчених	Ролерні	
	Для місцевого населення		
	Для внутрішніх туристів		
	Для іноземних туристів		

Рис. 2. Класифікація квест-екскурсій

Одним з варіантів проведення квест-екскурсій можна вважати Street Adventures (назву цьому виду квест-атракцій дала однойменна організація, що почала їх проводити) – різновид екскурсійних квестів, які організуються за допомогою мобільної платформи: завдання учасникам приходять на телефон прямо під час прогулянок по місту. Розпочали проводити такі екскурсії з 2008 р. для іноземних туристів, але даний вид квест-атракцій отримав розповсюдження і для внутрішніх туристів. Вартість проведення такої екскурсії приблизно 20 USD на команду з 2-7 чоловік. Маршрути пролягають як по вулицях міст, так і по парках і музеях. Street Adventures не можуть запропонувати повне занурення в атмосферу проведення екскурсії, оскільки вона відбувається на відкритому просторі, але цей вид квест-атракцій потребує меншого обсягу інвестицій [4 с. 133].

Квест-екскурсія несе в собі елементи екскурсії, але і має риси, що виділяють її в особливий тип екскурсії:

- тривалість за часом проведення від одного академічного години (45 хв.) до 24 годин;
- наявність екскурсантів;
- можлива наявність екскурсовода, який проводить екскурсію або дистанційна видача завдань;
- наочність, зорове сприйняття, показ екскурсійних об'єктів на місці їх розташування;
- наявність сценарію «квесту» за яким здійснюється пересування за маршрутом;
- цілеспрямованість показу об'єктів, наявність певної теми;
- наявність певних завдань / перешкод;
- наявність мети, яку можна досягти тільки, подолавши перешкоди;
- активна діяльність учасників (вивчення, спостереження, дослідження об'єктів);
- рольові ігри учасників квест-екскурсії [1-2].

До особливостей проведення квест-екскурсій відносять:

- залежно від рівня складності вимоги до учасників змінюються, але приймати участь завжди можуть особи старші за 12 років, наявність енциклопедичних знань не вимагається, натомість важливими є уважливість та кмітливість;
- вік гравців варіюється від дітей до пенсіонерів, але основна аудиторія – це молодь від 20 до 35 років та сім'ї з дітьми;
- специфіка цього бізнесу така, що всі проекти не тільки конкурують, але і допомагають один одному. Пройшовши одну квест-екскурсію туристи можуть забажати відвідати інші.

У цілому можна відзначити формування певних тенденцій розповсюдження квест-атракцій як у світі, так і в Одесі зокрема:

- квест-атракції поступово займають своє місце серед заходів, що мотивують людей до мандрівок;
- спостерігається тенденція до виходу на ринок крупних компаній, що займаються організацією квестів та пропонують свої послуги як франчайзери;
- слід відзначити кооперацію окремих напрямів туризму у квест-атракціях: екскурсійні бюро, засоби розміщення, ескейп-руми [6].

Список використаних джерел:

1. Организация экскурсионных услуг: научно-методическое пособие / С.Г. Нездойминов. – Одесса: Астропринт, 2011. – 214 с.
2. Цымбалист О. Ю. Перспективы развития квест-экскурсий на рынке экскурсионных услуг // Развитие сталоного туризма: виклики і можливості для туристичного та готельно-ресторанного бізнесу: матеріали круглого столу та студентської науково-практичної конференції (м. Одеса, 12 квітня 2017 року). – Одеса: ОНЕУ, 2017. – 500 с. – С. 473-476.
3. Шикіна О. В. Дослідження завантаження ескейп-румів м. Одеси / О. В. Шикіна // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: економічні науки. – Херсон, 2016. – Випуск 16. - Частина 3. - С. 66-70.
4. Шикіна О. В. Застосування франчайзингу, як методу управління підприємствами сфери розваг / О. В. Шикіна // Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції «Управлінські науки в сучасному світі» (Київський національний лінгвістичний університет, м. Київ, 10-11 грудня 2015). – Київ, 2015. - Том 1. – С. 223-226.
5. Шикіна О. В. Квест-атракції як нове покоління туристичних послуг / О. В. Шикіна // Матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: 24-25 березня 2016 року, м. Черкаси: у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2016. – Т. 1. - С. 140-143.
6. Шикіна О. В. Шляхи підвищення привабливості регіону за рахунок розвитку квест-атракцій / О. В. Шикіна // Глобальні та національні проблеми економіки. – Миколаїв, 2016. – Випуск №9. - С. 460-464.